

Kursusbeskrivelse

Baggrund

Undersøgelser viser, at man ofte vender sig mod en transcendent virkelighed, når man bliver syg eller på anden måde er truet på eksistensen. Samtidig kan der her opleves en eksistentiel ensomhed og usynliggørelse midt i lidelsen, hvis man ikke har nogle ligesindede at drøfte tanker om døden og eksistentielle dilemmaer med. Døende patienter og deres pårørende kan opleve, at deres åndelige-eksistentielle behov ikke bliver imødekommet i tilstrækkelig grad.

Dette kan have flere årsager bl.a. sundheds personalets kompetencer, oplevelse af manglende tid, personlige barrierer, usikkerhed, manglende sprog og berøringsangst.

Dette har betydning for hvilke signaler sundhedspersonalet med sin holdning udsender og her inviterer eller stopper, bremser eller hæmmer patienten i at udtrykke sine tanker og følelser.

Sindsstemninger og livsopfattelser har stor indflydelse på det at kunne mestre det at være truet på eksistensen.

Forskning viser også at åndelig omsorg kan lindre både fysiske, psykiske smerter og føre til at den enkelte bliver bedre til at klare sin situation.

Derfor er det vigtigt at åndelig omsorg er en del af den grundlæggende pleje for alle patienter uanset diagnose, alder eller religiøse baggrund.

Formål

Styrke deltagernes kompetencer til at yde åndelig og eksistentiel omsorg ved:

- at få viden om og redskaber til at yde åndelig omsorg i praksis
- øge bevidstheden om egen rolle, personlige barrierer, berøringsangst og kontekstens betydning for muligheden for at udøve åndelig omsorg
- at være turde være tilstede og lade sig berøre af patientens lidelse
- øget bevidstgørelse om egne livsværdier samt egen sårbarheds betydning i mødet med patienten og hans/hendes værdier eller religion
- at være nærværende, empatisk og lyttende i mødet med patienten/de pårørende
- At styrke opmærksomheden på patienternes religiøse sprog og eksistentielle signaler samt vigtigheden af troen som ressource for både patient og personale

Tanker bag kurset

"Åndelig omsorg fungerer bedst, hvis sygeplejersker tør møde patienterne i deres lidelser og give lidt af sig selv" - sådan indledes artiklen om eksistentiel kommunikation og Sygeplejerske og Ph.d Vibeke Østergaard fortsætter: "min optik er redskabet i åndelig omsorg i høj grad sygeplejersken selv og hendes egen sanselighed. Det handler om at have en åben og nærværende tilgang til patienten og ægte interesse for, hvad der rører sig. Her er mod også væsentligt,"

Derfor er klangbunden i hele kurset deltagernes egne erfaringer i forhold til det eksistentielle, værdier og dét både at være medmenneske og professionel, så patienter, borgere, pårørende og kollegaer mødes af hele professionelle medmennesker, det tør begive sig ind på det eksistentielle og åndelige område og her vise næstekærlighed og barmhjertighed.

Om Kurset

Kurset består af 3 moduler. Imellem modulerne er der øvelser og studier i egen praksis

Der vil på kurset blive arbejdet med aktuelle teorier indenfor åndelig omsorg; bl.a., trafiklysmodellen, eksistentiel kommunikation, eksistenslaboratorium og den filosofiske samtale.

Der vil være fokus på træning i egen praksis imellem undervisningsgangene med tilhørende forberedelse i form af undervisningsfilm og litteratur med tilhørende opgaver og øvelser. Opgavebeskrivelser, litteratur, film mv. findes på kursusplatformen – samt tilsendes delvist undervejs efter aftale.

Online undervisning og kursusplatform

De første to moduler bliver onlinebaseret undervisning og den 3. modul bliver almindelig kursusdag, hvis det er muligt.

Onlineundervisningen vil skifte mellem individuelle sessioner med undervisningsfilm, powerpoint samt øvelser afbrudt af virtuel undervisning og gruppearbejde. Mellem kursusgangene vil der være praksisøvelser

Kursusplatform: Kurset benytter en online platform, hvor der ligger forskelligt materiale til rådighed og hvor alle lektioner og tilhørende materiale og opgaver kan tilgås. Derudover er der mulighed Kursusplatformen kan tilgås fra både computer og iPad via et link til selve kursusplatformen. Vejledning med info om adgang til kursusplatformen tilsendes før kursusstart, sammen med en introduktionsfilm om selve kursusplatformen.

Der er mulighed for individuel hjælp for at sikre, at alle er klar til første kursusgang. Den virtuelle undervisning forgår på Zoom, som ligeledes kan tilgås via et link.

Indhold- kursus

Modul 1: 2.september 2020

Tid: Kl. 10.00-15.00

Sted: online

Tema: Introduktion til åndelig omsorg

Temaer

1. Hvorfor åndelig omsorg? Tro, helbred og åndelig omsorg
2. At være ramt på livet
 - Inddragelse af øvelse 1
3. Hvad er ånd og åndelig omsorg
 - Definitioner og nye tendenser
 - Ved Vibeke Østergaard Steinfeldt
4. Medmenneske og professionel
 - Værdier, næstekærlighed og barmhjertighed
 - Øvelse: Værdier – kilder til mening
5. Intro til praksisøvelser

Praksisøvelser – periode 1

Opgave 1:

'Snapshots': At være i den eksistentielle samtale

Opgave 2.

Praksisstudie:

Hvad fremmer og hæmmer muligheden for at yde åndelig omsorg?

(opgavevejledninger udleveres)

Event læsning af litteratur

Modul 2: 7.oktober 2020

Tid: Kl. 10.00-15.00

Sted: online

Tema: Åndelig omsorg

- **i en sundhedsprofessionel praksis**

Temaer

1. Udfordringer og barrierer – øvelse samt opsamling på praksisøvelse
2. Hvad signalerer du?
3. *Om trafiklysmodellen*
4. Hvordan styrker man de sundhedsprofessionelles gehør i forhold til eksistentielle og åndelige temaer?
 - a. Øvelse: Den rummelige og nærværende professionelle
5. Åndelig omsorg til patient, borger og pårørende
Eksistenssamtalen, den filosofiske samtale og det sansende nærvær.
 - b. Øvelser og feedback
6. Intro til praksisøvelse

Praksisøvelser – periode 2

Opgave 1:

Hvad signalerer du?

Opmærksomhedsøvelser i praksis

Opgave 2

Åndelig omsorg i din praksis

Produkt:

Lommekort med de vigtigste huskeregler

(opgavevejledninger udleveres)

Event læsning af litteratur

Modul 3: 4.november 2020

Tid: Kl. 10.00-15.00

Sted: Online eller Diakonhøjskolen, Lyseng Alle 15 H, 8270 Højbjerg eller et andet lokalt sted - afhængig af deltagere og den aktuelle situation

Tema: Åndelig omsorg

- ▶ Den religiøse patient
- ▶ Udvikling og muligheder i egen praksis

Temaer:

1. Ritualer og den religiøse patient
2. Opsamling og præsentationer af Lommekort
3. Åndelig omsorg i min praksis
Fremtidsværksted
4. Netværksgrupper og sparring
5. Check ud runde
Evaluering

Tak for denne gang!

(Ret til ændringer forbeholdes)

Kursusleder:

Udviklingskonsulent Annette C. Langdahl

Mail: kontakt@dks-forum.dk eller mobil: 40445768

Undervisere på kurset:

Rita Nielsen

Sygeplejerske, forfatter og tidligere hospicesygeplejerske, har en master i Etik og Religionsfilosofi.

Grete Schärfe

Pensioneret hospicesygeplejerske og formand for DKS. Videreuddannelse på Danmarks Sygeplejerskehøjskole del 1 og del 2. Efteruddannelse i personlig og faglig udvikling og supervision.

Vibeke Østergaard Steinfeldt

Sygeplejerske, Ph.d, forfatter og lektor på professionshøjskolen Absalon og.

Annette Langdahl

Sygeplejerske, sygeplejefaglig diplomeksamen i uddannelse og undervisning samt master i etik og værdier i organisationer. Udviklingskonsulent i Dansk Kristelig Sygeplejeforening.

Se [yderligere præsentation af underviserne her](#)

